

Geográfus mesterszak (MSc) diplomamunka és védés követelményei

ELTE TTK Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék, 2026.

1. A diplomamunka beadása és a védés rendje

- 1.1. A diplomamunka beadása a záróvizsgára bocsátás előfeltétele; a dolgozatot a Neptun rendszerbe kell feltölteni PDF-formátumban. A befogadásról a témavezető dönt a Neptun felületén.
- 1.2. A védés időkerete: **15 perc**. A teljes vizsgaidőkeret hallgatónként a vitával együtt **35 perc**.
- 1.3. A diplomamunka értékelését két független bíráló végzi, akik a tudományos eredményeket külön is értékelik.

2. Témaválasztás és cél

2.1. A témaválasztás a témavezetővel való konzultáció alapján történik; témák a Neptunban és tanszéki felületeken is meghirdethetők. Témavezetők a Földrajztudományi Központ munkatársai lehetnek; ha a hallgató mégis külsős témavezetővel szeretne dolgozni, abban az esetben – a kari szabályoknak megfelelően – köteles belső konzulenszt is felkérni a munka szakmai felügyeletének ellátására.

2.2. Az MSc diplomamunka célja egy **összetett földrajzi probléma magas szintű, tudományos igényű feldolgoása**, amelyhez a hallgatónak **kötelező önálló kutatást végeznie**.

2.3. A szakdolgozattal kapcsolatos **folyamatos előrehaladás** és a **konzultációkon való rendszeres részvétel** előfeltétele a szakdolgozat beadásának.

2.4. A mesterszintű követelmények szerint elvárás **új tudományos eredmények bemutatása**.

Az „új tudományos eredmény” fogalma **nem** korlátozódik laboratóriumi kísérletekre:

- **saját terepi, laboratóriumi vagy kérdőíves adatgyűjtés;**
- **publikált adatbázisokon végzett önálló, többváltozós statisztikai, geostatisztikai vagy térbeli elemzés** (pl. Eurostat, Copernicus, CORINE, Sentinel, OpenStreetMap);
- **új, eddig nem publikált földrajzi összefüggések, következtetések megfogalmazása.**

2.5. Fontos, hogy a diplomamunkának legyen térbeli vonatkozása. Amennyiben egy téma csak egy vagy kevés számú helyszínt érint, a dolgozat megfelelő fejezeteiben ki kell térni a térbeli vonatkozásokra (pl. "Elméleti háttér" / "Szakirodalmi áttekintés": a téma kutatottságának térbeli eloszlása, bemutatott jelenség térbeli vonatkozásai (miért ott, abban a környezetben megfigyelhető?); "Módszertan": vizsgálati helyszín környezetének földrajzi szemléletű bemutatása (kapcsolat az élettelen és élő környezettel); "Az eredmények értékelése": rokon kutatások helyszíne és a távolságból fakadó eltérések, eredmények térbeli kiterjeszthetősége és a kiterjesztés korlátai).

3. Terjedelem és formai követelmények

3.1. A dolgozat nyelve magyar. A nyelvhelyesség alapkövetelmény; súlyos helyesírási hibák a dolgozat visszautasításának alapját képezhetik. A helyesírási szabályok ismeretén túl elvárt a közérthető, gördülékeny fogalmazás és a szakkifejezések ismerete, illetve azok pontos alkalmazása is.

3.2. A diplomamunka tartalmi része **legalább 40, legfeljebb 60 oldal** (Bevezetéstől a Következtetésekig). A képek, táblázatok, ábrák, térképek és felirataik nem számítanak bele a terjedelembé.

3.3. Betűtípus: Cambria vagy Times New Roman, 12 pt, sorkizárás, 1,5-es sortáv. Margók: 2,5 cm. Oldalszámozás: alul, középen.

3.4. A dolgozat tartalmazzon **önállóan készített ábrákat, táblázatokat és térképeket**; a feliratok magyarul

szerepeljenek. Az ábrák és képek a szövegben a hivatkozásuk közvetlen közelében szerepeljenek. Az ábracím az ábra alatt, a táblázatcím a táblázat felett legyen. Folyamatos sorszámozás kötelező.

3.5. Az MSc diplomamunkának **komplex vizsgálatra** kell épülnie. Kötelező legalább **egy**, saját térkép előállítása (pl. ArcGIS, QGIS, R-térképek, Surfer vagy Global Mapper szoftverrel).

3.6. Esztétikus tördelés, igényes képaláírások és táblázatcímek kötelezők.

4. Szakirodalmi követelmények

4.1. Minimum **20 darab referált (peer-reviewed)** folyóiratszöveg feldolgozása kötelező.

4.2. A további források között preferáltak a lektorált könyvek, könyvfejezetek, MTMT-ben „tudományos” besorolású források.

4.3. Absztraktokra és konferenciafüzetekre való hivatkozás **nem** számít bele a kötelező referált cikkek számába, de kiegészítő forrásként megengedett.

4.4. A szakirodalom legalább **75%-a** új, 10 évnél nem régebbi publikáció legyen.

5. Hivatkozás és irodalomjegyzék

5.1. Bármely szövegszerű hivatkozási stílus alkalmazható (Zotero, Mendeley, Word), következetes formában.

5.2. Másodkézből vett (cited in) hivatkozások kerülendők, csak indokolt esetben használhatók.

5.3. Minden adatbázist (KSH, TEIR, Copernicus stb.) fel kell tüntetni.

5.4. Internetes forrásoknál megtekintési/letöltési dátumot kell feltüntetni (referált cikkeknel nem szükséges).

6. A dolgozat javasolt szerkezete

A fejezetek logikus sorrendben, decimálisan számozva jelenjenek meg (1.; 1.1.; 1.1.1.).

1. **Bevezetés:** témaválasztás indoklása, célkitűzések, kutatási kérdések.
2. **Elméleti háttér / Szakirodalmi áttekintés**
3. **Módszertan** – felhasznált adatok és alkalmazott módszerek részletes bemutatása
4. **Eredmények** (kitérve a kutatási kérdésekre megválaszolására röviden)
5. **Az eredmények értékelése** – új tudományos eredmények hangsúlyozása
6. **Következtetések** – dolgozat értelmező lezárása: rövid, összefoglaló értékelés arról, hogy a kutatás eredményei mit jelentenek, milyen következtetések vonhatók le belőlük, és hogyan kapcsolódnak a kutatás céljaihoz.
7. **Összegzés** (max. 1 oldal)
8. **Summary** (max. 1 oldal, angol nyelvű összefoglalás)
 - Köszönetnyilvánítás (opcionális)
 - Irodalomjegyzék
 - Mellékletek és hallgatói nyilatkozat

7. Etikai szabályok és teljesítménykövetkezmények

7.1. A szakirodalmi minimumkövetelmények teljesítése nélkül a dolgozat nem minősíthető elégségesnek.

7.2. A plágium tilos; a dolgozat plágiumellenőrzésen esik át.

7.3. A **Mesterséges intelligencia (MI) nem deklarált használata** etikai vétség, amely a dolgozat érvénytelenítését vonja maga után. Ennek részletes szabályai:

7.3.1. A 4/2025. (X. 28.) rektori utasítás (ELTE) iránymutatásai szerint a mesterséges intelligencia oktatásban történő használata szabályozott: https://www.elte.hu/dstore/document/14579/4-2025_%28X.28.%29_rektori_utasitas_MI_ai.pdf

7.3.2. A mesterséges intelligenciával íratott tartalmi szövegrészek nem megengedettek. A dolgozat teljes szövegének legfeljebb 10%-a származhat MI által generált tartalomból, és ez is kizárólag támogató jelleggel (pl. nyelvi javítás, szerkesztés, strukturálás).

7.3.3. A dolgozat végén – a fenti rektori utasítás elvárásai szerint – kötelező nyilatkozni az AI-eszközök használatának mértékéről és céljáról. Példamondatok: “A dolgozat készítése során mesterséges intelligencia alapú szövegsegítő eszközt kizárólag nyelvtani javításra használtam.” “Az alább sorolt szakirodalmak gyors tartalmi kivonatolásához ChatGPT nyelvi modellt használtam, azonban minden esetben meggyőződtem róla, hogy az eredeti írás valóban tartalmazza/alátámasztja azt az állítást, amelyre hivatkozásként felhasználtam.” “Az angol nyelvű összefoglalás megírásához a deepL fordítót alkalmaztam, majd ellenőriztem, hogy a szöveg helyes összefoglalását adja a munkámnak.” “A Thomas et al., 2005 és Brooks, 2024 publikációkat mesterségesintelligencia-alapú irodalomkereséssel találtam az elicit.com/scispace.com oldalon, majd meggyőződtem róla, hogy valóban tartalmazzák/alátámasztják azt az állítást, amelyre hivatkozásként felhasználtam azokat.” “A tényellenőrzési folyamat során mesterséges intelligencia alapú eszközt vettem igénybe. Kijelentem, hogy az MI által javasolt módosítások és tanácsok alkalmazásáért teljes körű felelősséget vállalok, és az esetlegesen előforduló hibák kizárólag az én felelősségemnek minősülnek.” A dolgozat elkészítésének módja alapján kell a megfelelő szövegű nyilatkozatot tenni, amely természetesen nem kell megegyezzen a példamondatok valamelyikével.

7.3.4. A mesterséges intelligencia által generált tartalmak jogszerű és etikus felhasználásáért a hallgató felelősséggel tartozik. A hallgató felel továbbá a szövegben szereplő tévedésekért, és felelősséget vállal a tartalom és a következtetések megalapozottságáért, a források és a hivatkozások valóságtartalmáért.

7.3.5. A mesterséges intelligencia használata nem veszélyeztetheti a hallgatói tanulás és a valódi, mély megértés eredményességét. A mesterséges intelligencia használata nem menti fel a hallgatót a munkájáért vállalt felelősség alól, továbbá azon elvárás alól, hogy mélységében érti az elvégzett kutatómunka és a beadott dolgozat részleteit és összefüggéseit. 7.6. Amennyiben a dolgozatban a szabályzatban rögzítettnél nagyobb mértékű mesterségesintelligencia (MI) használata mutatható ki, és azt a hallgató nem deklarálta, az etikai vétségnek minősül és a dolgozat érvénytelenítését vonja maga után (részletesen a 8. pontban).

8. Védési és bírálati eljárás – kérdésfeltevés

A hallgatók kétféle kérdést kapnak a védekezés kapcsán.

- a védekezés előtt a bírálat részeként a bírálóktól egy-egy írásban előre megfogalmazott kérdést kapnak a bírálat részeként, amelyre fel tudnak készülni;
- a védekezés során legalább egy-egy további szóbeli kérdést is kapnak a bírálóktól, amelyre a hallgatónak a témában megszerzett ismeretei alapján azonnal kell válaszolnia. Ezt a védési bizottság tagjainak rögtönzött szóbeli kérdései egészítik ki. Ez a folyamat a szakdolgozat védésének kulcsfontosságú része, amely a) lényeges szerepet játszik a hallgató munkájának szakmai elbírálásában; b) lehetőséget ad a hallgatónak arra, hogy értelmezze, megvédje és reflektálja saját kutatását; valamint c) elősegíti a tudományos párbeszédet és a kritikai gondolkodás megnyilvánulását.

A kérdésekre adott válaszok alapján a bírálók és a bizottság tagjai átfogóbb képet kapnak a hallgató felkészültségéről, témában való jártasságáról és érvelési képességeiről.